

## Aminoglykosider ved sepsis hos nyfødte

Ved behandling av neonatal sepsis er dosering av aminoglykosider med forlenget intervall sikkert og effektivt, viser norsk metaanalyse.

Ved behandling av sepsis hos nyfødte brukes ofte aminoglykosider, som regel i kombinasjon med et betalaktam. Tradisjonelt er doseringsintervall 8–24 timer blitt brukt, men i det siste er dosering med forlenget intervall (24–48 timer) og større enkelt-doser blitt mer vanlig. Serumkonsentrasjonen følges under behandlingen. Bunnkonsentrasjonen bestemmes umiddelbart før og toppkonsentrasjonen som regel en time etter en infusjon. Aminoglykosider utøver et konsentrasjonsavhengig bakteriedrap, og hos voksne er høye toppkonsentrasjoner tidlig under behandlingen assosiert med bedre resultater.

I en norsk metaanalyse ble farmakokinetikk, effekt og forekomst av bivirkninger sammenliknet ved behandling av neonatal sepsis med tradisjonelt og forlenget doseringsintervall (1). 16 studier som til sammen omfattet 823 nyfødte ble identifisert, og 12 av disse, med 698 nyfødte, ble inkludert i analysen av farmakokinetikk.

Det var lavere risiko for uønskede serumkonsentrasjoner ved dosering med forlenget intervall. Ved tradisjonell dosering var 26 % av toppkonsentrasjonene og 30 % av bunnkonsentrasjonene utenfor terapeutisk område, mens 8 % av toppkonsentrasjonene og 6 % av bunnkonsentrasjonene var utenfor terapeutisk område ved dosering med forlenget intervall. Det kliniske forløpet ble beskrevet for 555 nyfødte i ni studier. To tilfeller av terapivikt ble rapportert, i begge tilfeller ble det brukt tradisjonell dosering. Det var ingen vesentlige forskjeller i nefro- eller ototoksitet mellom gruppene.

Vi anbefaler dosering av aminoglykosider med forlenget intervall ved behandling av neonatal sepsis og fortsatt måling av serumkonsentrasjoner. Dette er enklere og billigere enn tradisjonell behandling.

### Eirik Nestaas

eirikpda@start.no  
Barnesenteret  
Sykehuset i Vestfold

### Litteratur

1. Nestaas E, Bangstad HJ, Sandvik L et al. Aminoglycoside extended interval dosing in neonates is safe and effective: a meta-analysis. *Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed* 2005; 90: F294–300.

## Anbefaler hjertescreening av idrettsutøvere

Kardiovaskulær screening av unge som driver idrett på konkurransenivå, kan redusere antall dødsfall innen idretten med 50–70 %, mener ekspertgruppe.

Det har vært flere oppslag i massemedier om unge mennesker som har dødd i forbindelse med idrett. Forskning har avklart hovedårsakene i grove trekk: både hypertrofisk kardiomyopati, kongenitt koronar-anomalier, prematur koronar-sykdom, myokarditt og arytmiogen høyre ventrikkel-dysplasi kan være medvirkende.

Nå har en arbeidsgruppe i idrettskardiologi i European Society of Cardiology skrevet en konsensusartikkel der de anbefaler kardiovaskulær screening av unge konkurransesutøvere (1). Screening bør inneholde familieanamnese og personlig anamnese, klinisk undersøkelse og EKG.

Norge avskaffet screening (Legekortet) av idrettsutøvere i 1982. Hovedargumentene mot screening er dels for få funn, dels kostnadene forbundet med screening og utredning av falskt positive funn. Siden den gang er det kommet bedre undersøkelses-

metoder og forskning om årsaker til plutselig død i idrett.

Flere europeiske land har en eller annen form for screening av idrettsutøvere. Norsk idrettsmedisin har tradisjonelt vært forankret i kirurgi og fysikalsk medisin, og ikke i kardiologi, og har ingen offisiell holdning til dette. Artikkelen egner seg som grunnlagsdokument for diskusjon om hvordan man skal forholde seg til screening i Norge.

### Erik Ekker Solberg

erik.solberg@diakonssykehus.no  
Diakonshjemmet sykehus

### Asle Hirth

Hans Bjørnstad  
Haukeland Universitetssykehus

### Litteratur

1. Corrado D, Pelliccia A, Bjørnstad HH et al. Cardiovascular pre-participation screening of young competitive athletes for prevention of sudden death: proposal for a common European protocol. *Eur Heart J* 2005; 26: 516–24.

Medisinske nyheter fra internasjonale tidsskrifter: Tips eller innlegg på inntil 300 ord kan sendes  
erlend.hem@medisin.uio.no

## Antibiotika mot elefantsyke

Infeksjon med parasitten *Wuchereria bancrofti* fører til lymfatisk filariosis, som er en av de ledende årsakene til lidelser og funksjonshemming i utviklingslandene. WHO vedtok i 1997 å utrydde sykdommen (*Lancet* 2005; 365: 2116–21).

En klinisk studie av 72 pasienter viser at en åtte ukers kur med doksosykin kan bidra til å nå dette målet. Behandlingen førte til omkring 80 % reduksjon av parasittinnholdet i testiklene hos pasienter som fikk aktivt medikament i forhold til placebo. Antibiotika virker ikke på selve ormen, men dreper en bakterie den er avhengig av for å kunne formere seg.

Doksosykin egner seg ikke til massebehandling. En slik kur er vanskelig å administrere, og medikamentet er kontraindisert hos flere viktige pasientgrupper. Likevel gir funnene grunnlag for å videreutvikle akseptable, sammensatte behandlingsregimer som på sikt kan utrydde sykdommen.

## Hvem er mest tilfreds som lege?

I en ny studie har forskere ved Universitetet i Oslo undersøkt faktorer som predikerer tilfredshet med jobbsituasjonen blant unge norske leger (*BMC Med Educ* 2005; 5: 19).

421 medisinstudenter ved de fire norske fakultetene fylte ved studiestart ut et spørreskjema som omhandlet en rekke personlige og yrkesrelaterte variabler. Spørreskjemaet ble så igjen sendt til de samme personene i tredje og sjette studieår, samt fire år etter studiet.

En multivariat regresjonsmodell viste at de som var mest fornøyd, var de som hadde tilegnet seg flest kliniske ferdigheter ved endt studium, og de som hadde en far som var lege. Forfatterne anbefaler at fakultetene legger vekt på den kliniske utdanningen under studiet.

## Kort om kviser

Gutter som er plaget av kviser i puberteten, har økt risiko for prostatakreft i voksen alder. Det viser en studie av mer enn 10 000 gutter som deltok i helseundersøkelser ved skotske universiteter for 40–60 år siden (*Am J Epidemiol* 2005; 161: 1094–101). Derimot virket det som om det å ha kviser beskytter mot senere hjerte- og karsykdommer, og kanskje reduserer den totale dødeligheten. Resultatene av undersøkelsen kan belyse sammenhengen mellom androgener og sykdomsutvikling.